

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 18 Μαρτίου 2022 με την εξής σύνθεση: Γεώργιος Κουκούτσης Πρόεδρος – Εισηγητής, Μαργαρίτα Κανάβα και Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή Μέλη.

Για να εξετάσει την από 8.2.2022 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)222/8.2.2022 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» με διακριτικό τίτλο " ..." (εφεξής «ο προσφεύγων»), που εδρεύει στη ..., στην ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής «η αναθέτουσα αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται, και κατά της υπ' αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξης (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, επί σκοπώ επαναπροκήρυξης του Διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή Γεώργιο Κουκούτση

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 1.612,90 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 7.2.2022 πληρωμή στην ALPHA BANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ήτοι το ποσό 322.580,65 ευρώ.

2. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με την προσβαλλόμενη διακήρυξηπροκήρυξε ανοικτή διαδικασία για την επιλογή αναδόχου για την «ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΟΥY ...», με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την βέλτιστη σχέση

Αριθμός απόφασης: 525/2022

κόστους – ποιότητας, εκτιμώμενης αξίας 322.580,65 ευρώ (πλέον Φ.Π.Α. 24%).

3. Επειδή η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 6.1.2022 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δε πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 14.01.2022 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ...

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 8.2.2022 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 14.1.2022, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή στις 9.2.2022 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προς όλους τους ενδιαφερόμενους σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

7. Επειδή με την υπ' αριθ. 267/2022 Πράξη του Προέδρου του 4^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης η 18^η.2.2022 και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και με την υπ' αριθ. 281/2022 τροποποιητική πράξη ορίσθηκε εκ νέου συζήτηση στις 18.3.2022.

8. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις 24.2.2022 έστειλε τις απόψεις της επί της προσφυγής στην ΑΕΠΠ τις οποίες κοινοποίησε σε όλους τους ενδιαφερόμενους αυθημερόν, μέσω της επικοινωνίας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού.

Αριθμός απόφασης: 525/2022

9. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 4^{ου} Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 και 15 του Π.Δ/τος 39/2017.

10. Επειδή όσον αφορά την προσφυγή κατά όρων διακήρυξης ο προσφεύγων πρέπει να επικαλεσθεί άμεση βλάβη από τον προσβαλλόμενο όρο, ο οποίος παραβιάζει κατ' αυτόν τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ασφ. Μ. 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756). Ενόψει των ανωτέρω, ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, δεδομένου ότι, ως ισχυρίζεται *«δραστηριοποιείται ενεργά, μεταξύ άλλων, στον τομέα του αντικειμένου του ένδικου Διαγωνισμού (προμήθεια, εγκατάσταση εξοπλισμού και λειτουργία διυλιστηρίου) και ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στην εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία, πλην όμως, λόγω των μη νόμιμων όρων της Διακήρυξης (η παρανομία των οποίων εξειδικεύεται, κατά περίπτωση, παρακάτω), τους οποίους δεν πληροί, αποκλείεται, άλλως καθίσταται ουσιωδώς δυσχερής η συμμετοχή της και δη με εύλογες πιθανότητες επιτυχίας»*.

11. Επειδή ο προσφεύγων, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του, ισχυρίζεται ότι ο όρος 2.2.5 της Διακήρυξης παραβιάζει τις διατάξεις των παραγράφων 3 του άρθρου 75 του Ν. 4412/2016 καθώς και το ενωσιακό δίκαιο, κατά το σκέλος που αναφέρει ότι οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν μέσο γενικό και ειδικό κύκλο εργασιών την τελευταία τριετία (2019, 2020 και 2021) σε ποσοστό τριπλάσιο ή μεγαλύτερο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ.

12. Επειδή η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει, με τις απόψεις της, ότι: *«Με τα δεδομένα αυτά, η θεσπιζόμενη με την επίμαχη διάταξη της παρ. 2.2.5 της διακήρυξης απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας, κατά την οποία οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019, 2020 και 2021) σε ποσοστό τριπλάσιο ή μεγαλύτερο*

Αριθμός απόφασης: 525/2022

του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς Φ.Π.Α. και μέσο ειδικό κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019, 2020 και 2021) σε ποσοστό τουλάχιστον τριπλάσιο ή μεγαλύτερο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ ο οποίος πρέπει να αφορά συναφές αντικείμενο με τον προσφερόμενο εξοπλισμό, δεν παρίσταται ως απρόσφορη ούτε ως υπερβαίνουσα το αναγκαίο μέτρο. Επομένως, δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι είναι βάσιμοι οι ανωτέρω προβαλλόμενοι λόγοι, που αφορούν την προβλεπόμενη στην παρ. 2.2.5 της διακήρυξης ως άνω απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας. Εξάλλου η προσφεύγουσα έχει το δικαίωμα να μετάσχει στον διαγωνισμό επικαλούμενη τη δάνεια ικανότητά άλλου οικονομικού φορέα, προκειμένου να καλύψει την επίμαχη απαίτηση της παραγράφου 2.2.5 της διακήρυξης. Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει την δυνατότητα, κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, να επιλέγει τα στοιχεία που κρίνει πρόσφορα για την εξασφάλιση του ελάχιστου επιθυμητού επιπέδου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, μπορεί δε στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων, να αναφέρεται και σε συγκεκριμένο στοιχείο ή στοιχεία του ισολογισμού, εφόσον από τα στοιχεία αυτά μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα. Εν προκειμένω, ο επίμαχος όρος παρίσταται πρόσφορος εν σχέσει προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ήτοι να παράσχει ένδειξη για την οικονομική φερεγγυότητα και την επάρκεια της οικονομικής βάσης του ενδιαφερομένου να αναλάβει και να εκτελέσει επιτυχώς τη συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση, καθόσον πρόκειται για απαίτηση από την οποία μπορεί, αντικειμενικά, να προκύπτει η σχετική ικανότητα των διαγωνιζομένων γενικώς. Εξάλλου, η εν λόγω απαίτηση δεν φαίνεται να βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του σκοπού αυτού, λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης, με προϋπολογιζόμενη δαπάνη 400.000,00 ευρώ (ποβλ. ΣτΕ 2203/2017, ΕΑ 56/2020, 273/2015).

Επομένως, δεν πιθανολογείται σοβαρά ότι είναι βάσιμοι οι ανωτέρω προβαλλόμενοι λόγοι, που αφορούν την προβλεπόμενη στην παρ. 2.2.5 της διακήρυξης ως άνω απαίτηση χρηματοοικονομικής επάρκειας. Εξάλλου η προσφεύγουσα έχει το δικαίωμα να μετάσχει στον διαγωνισμό επικαλούμενη τη δάνεια ικανότητα οικονομικού φορέα, προκειμένου να καλύψει την επίμαχη

Αριθμός απόφασης: 525/2022

απαίτηση της παραγράφου 2.2.5 της διακήρυξης. Τούτο, διότι όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 75 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει την δυνατότητα, κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία, να επιλέγει τα στοιχεία που κρίνει πρόσφορα για την εξασφάλιση του ελάχιστου επιθυμητού επιπέδου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ΔΕΝ παρίσταται καταδήλως δυσανάλογος σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης και ΔΕΝ περιορίζει υπέρμετρα το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσής της, κατά παράβαση του άρθρου 75 παρ. 3 του ν.4412/2016 και των αρχών του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού. Οι περιοριστικοί αυτοί όροι της διακήρυξης, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΤΕΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ... ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ ΖΩΤΙΚΟΥ ΒΙΟΤΙΚΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΟΠΩΣ ΤΟ ΠΟΣΙΜΟ ΝΕΡΟ ΔΕΝ ΠΛΗΤΤΟΥΝ εν προκειμένω τον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Γ1(δ)/ ΓΠ οικ.67322/2017 ΦΕΚ 3282/Β/19-9-2017 "Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 3ης Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787 (L260, 7.10.2015)" και συγκεκριμένα το Άρθρο 8 Επανορθωτικές ενέργειες και περιορισμοί χρήσεως (Άρθρο 8 Οδηγία 98/83/ΕΚ) παρ. 4, σε περίπτωση μη τήρησης των παραμετρικών τιμών ή των προδιαγραφών του παραρτήματος Ι μέρος Γ, οι υπεύθυνοι σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές, εξετάζουν κατά πόσον αυτή η μη τήρηση δημιουργεί κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία. Οι υπεύθυνοι σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές αναλαμβάνουν επανορθωτικές ενέργειες για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού εφόσον αυτό απαιτείται για την προστασία της ανθρώπινης υγείας. Οι υπεύθυνοι σε συνεργασία με τις αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν ότι, όταν αναλαμβάνονται επανορθωτικές ενέργειες, οι καταναλωτές ενημερώνονται σχετικά εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μη τήρηση των παραμετρικών τιμών είναι άνευ σημασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Μέρος Γ'

Ενδεικτικές παράμετροι

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Παραμετρική τιμή	Παράμετρος	Μονάδα
200	Αργίλιο	μg/L
0,50	Αμμώνιο	mg/L
250	Χλωριούχα	mg/L
0	<i>Clostridium perfringens</i> (συμπεριλαμβανομένων των σπορίων)	Αριθμός / 100 ML
Αποδεκτό για τους καταναλωτές και άνευ ασυνήθους μεταβολής	Χρώμα	
2500	Αγωγιμότητα	μS/cm ⁻¹ στους 20 οC
>6,5 και >9,5	Συγκέντρωση ιόντων υδρογόνου	Μονάδες pH

200)	Σίδηρος	μg/l
50	Μαγγάνιο	μg/l

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Αποδεκτή στους καταναλωτές και άνευ ασυνήθους μεταβολής	Οσμή	
5,0	Οξειδωσιμότητα	mg/LO ₂
250	Θειικά	mg/L
200	Νάτριο	mg/L
Αποδεκτή στους καταναλωτές και άνευ ασυνήθους μεταβολής	Γεύση	
Άνευ ασυνήθους μεταβολής	Αριθμός αποικιών σε 22ο C και 37οC	
0	Κολοβακτηριοειδή	Αριθμός / 100 mL
Άνευ ασυνήθους μεταβολής	Ολικός οργανικός άνθρακας (TOC)	
	Υπολειμματικό Χλώριο	mg/L

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Η εκτέλεση της ελεγχόμενης σύμβασης συνεπάγεται υψηλούς κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία που απορρέουν από τη πλημμελή ή μη έγκαιρη εκτέλεσή της, καθόσον αφορώντας σε:

1. Έργο ζωτικής σημασίας που αφορά την ποιότητα του πόσιμου νερού της πόλης ... στο οποίο σύμφωνα με το παράρτημα Ι της διακήρυξης "οι μέσες παραμετρικές τιμές του όπως αυτή προσδιορίστηκε από χημικές αναλύσεις είναι πολύ μεναιότερες από τις ανώτατες επιτρεπόμενες παρακάτω:

1. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ... , ΔΗΜΟΥ ...

- Σίδηρος : 90 $\mu\text{g/l}$ (0,90 mg/l πολύ μεγαλύτερη από την ανώτατη επιτρεπόμενη παραμετρική τιμή που είναι 0,20 mg/l)
- Μαγγάνιο : 150 $\mu\text{g/l}$ (0,150 mg/l πολύ μεγαλύτερη από την ανώτατη επιτρεπόμενη παραμετρική τιμή που είναι 0,05 mg/l)
- Αμμωνία : 1,90 mg/l (πολύ μεγαλύτερη από την ανώτατη επιτρεπόμενη παραμετρική τιμή που είναι 0,50 mg/l)
- Αγωγιμότητα : 848 $\mu\text{S/cm}$
- pH: 7,7

Οι παράμετροι που αναφέρονται παραπάνω προκύπτουν ως μέσες τιμές αποτελεσμάτων χημικών αναλύσεων για δείγματα νερού γεωτρήσεων από 5 διαφορετικά σημεία του Δημοτικού Διαμερίσματος ..."

2. εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλέγμα έργων, με τα οποία συνδέεται άρρηκτα και αποτελεί προαπαιτούμενο αυτών. Ειδικότερα α) η ελεγχόμενη σύμβαση επηρεάζει άμεσα την υδροδότηση των Κοινοτήτων ... και ... τα οποία είναι προγραμματισμένα να εκτελεστούν μέχρι το έτος 2023 και προϋποθέτουν την ολοκλήρωση της. β) Υφίσταται ανάγκη ολοκλήρωσης της σύμβασης εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, ώστε να μην απενταχθεί από το πρόγραμμα χρηματοδότησης το οποίο έχει διάρκεια εφαρμογής έως 31.12.2022. Οι ως άνω περιστάσεις κατέστησαν σκόπιμη και κατάλληλη την πρόβλεψη των επίμαχων υψηλότερων ελάχιστων απαιτήσεων χρηματοοικονομικής επάρκειας, καθόσον η αναγκαία, με το μέγιστο κατ' αρχάς επιτρεπόμενο όριο ετήσιου κύκλου εργασιών διπλάσιου του προϋπολογισμού (400.000,00 ευρώ X 2 = 800.000,00 ευρώ), χρηματοοικονομική επάρκεια, δεν διασφάλιζε ότι ο αναδειχθείσόμενος ανάδοχος θα προσφέρει εγγυήσεις ακριβόχρονης, εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων, άρτια τεχνικά και ασφαλούς εκτέλεσης της απαιτητικής αυτής σύμβασης, χωρίς καθυστερήσεις

Αριθμός απόφασης: 525/2022

λόγω αστοχιών ή λόγω αδυναμίας προσήκουσας ανταπόκρισης στις οικονομικές και τεχνικές απαιτήσεις της σύμβασης, ήτοι εγγυήσεις που δεν θα μπορούσαν να παρέχουν εργολήπτες μικρότερης οικονομικής ευρωστίας. Χωρίς, εξάλλου, το τεθέν όριο των 1.200.000,00 ευρώ να αποκλείει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καθόσον στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα πενήντα εκατομμύρια (50.000.000,00) ευρώ, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του άρθρου 2 του Παραρτήματος της 2003/361/ΕΚ Συστάσεως της Επιτροπής της 6.5.2003 (L 124/20.5.2003) «σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων» (ετήσιος κύκλος εργασιών: πολύ μικρών επιχειρήσεων έως 2.000.000,00 ευρώ, μικρών επιχειρήσεων έως 10.000.000,00 ευρώ και μεσαίων επιχειρήσεων έως 50.000.000,00 ευρώ)».

13. Επειδή το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων».

14. Επειδή το άρθρο 75 του ν. 4412/2016 προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας,
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια,
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

[...] 3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων. Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της σύμβασης ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 341. Η αναλογία, ενδεικτικά, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα της σύμβασης. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων».

15. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής:

«1.3. Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η προμήθεια και τοποθέτηση σε λειτουργία, εντός οικίσκων, συστήματος επεξεργασίας νερού με φίλτρανση για απομάκρυνση σιδήρου, μαγγανίου & αμμωνίας με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος ποιότητας νερού στη Κοινότητα ... , Δήμου ...

[...]ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της Σύμβασης (προσαρμοσμένο από την Αναθέτουσα Αρχή)

ΜΕΡΟΣ Α - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

...Κύριος του έργου είναι ο Δήμος ... που έχει σκοπό την παροχή υπηρεσιών στους τομείς ύδρευσης, αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, επεξεργασίας λυμάτων και άρδευσης στους δημότες του Δήμου ... σύμφωνα με την διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και ευελιξία, ώστε να αντιμετωπίζονται ριζικά, μεθοδικά και μακροχρόνια όλα τα θέματα ύδρευσης και αποχέτευσης, λειτουργία των μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων και άρδευσης του Δήμου ... με την εκτέλεση και λειτουργία συναφών έργων.

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Περιγραφή των αναγκών του

Με την προμήθεια της μονάδας επεξεργασίας νερού της κοινότητας ...του Δήμου ..., θα λυθούν προβλήματα που σχετίζονται με υψηλές συγκεντρώσεις Μαγγανίου, Σιδήρου & Αμμωνίας.

[...]2.2.5. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς επί ποινή αποκλεισμού απαιτείται να διαθέτουν: Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019, 2020 και 2021) σε ποσοστό τριπλάσιο ή μεγαλύτερο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς Φ.Π.Α. Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν μέσο ειδικό κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019, 2020 και 2021) σε ποσοστό τουλάχιστον τριπλάσιο ή μεγαλύτερο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ ο οποίος πρέπει να αφορά συναφές αντικείμενο με τον προσφερόμενο εξοπλισμό και, Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δραστηριοποιείται για χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών (3) διαχειριστικών χρήσεων, τότε ο συνολικός μέσος ετήσιος γενικός & ειδικός κύκλος εργασιών για όσες διαχειριστικές

Αριθμός απόφασης: 525/2022

χρήσεις δραστηριοποιείται, θα πρέπει να είναι ίσος ή μεγαλύτερος με το τριπλάσιο ή μεγαλύτερο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς Φ.Π.Α.

Στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) / Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) ο οικονομικός φορέας θα υποβάλει για το ανωτέρω χρονικό διάστημα τον: ανά έτος ετήσιο (γενικό) κύκλο εργασιών καθώς και τον αντίστοιχο μέσο όρο, ανά έτος ετήσιο (ειδικό) κύκλο εργασιών καθώς και τον αντίστοιχο μέσο όρο. Στα δικαιολογητικά κατακύρωσης (πριν την ανάθεση της σύμβασης) ο οικονομικός φορέας θα προσκομίσει αντίγραφο ή απόσπασμα των δημοσιευμένων οικονομικών ισολογισμών της επιχείρησης, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας, των τριών (3) τελευταίων οικονομικών χρήσεων που προηγούνται του έτους του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος Ανάδοχος δεν έχει δημοσιευμένους ισολογισμούς για τρεις (3) διαχειριστικές χρήσεις, τότε μπορεί να υποβάλει ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα ή άλλα επίσημα έγγραφα ή φωτοαντίγραφα των αντίστοιχων Φορολογικών Δηλώσεων. Εάν η επιχείρηση λειτουργεί ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα κατά χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών ετών υποβάλλει δήλωση που αφορά τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό. Στην περίπτωση που ο υποψήφιος Ανάδοχος είναι ένωση προσώπων, πρέπει να υποβάλει τα ανωτέρω έγγραφα χωριστά για καθένα από τα μέλη της. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται η μερική κάλυψη των προϋποθέσεων από τα μέλη της Ένωσης αρκεί αυτές να καλύπτονται συνολικά.

[...]2.2.9.1. Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών

Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του

Αριθμός απόφασης: 525/2022

Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1.

[...] 2.2.Θ.2 Αποδεικτικά μέσα

Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος.

[...] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ - Πίνακας αντιστοίχισης λόγων αποκλεισμού-κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και αποδεικτικών μέσων (Προσαρμοσμένο από την Αναθέτουσα Αρχή)

Αποδεικτικά μέσα-Προμήθειες (2.2.9.2)		
α/α	Λόγος αποκλεισμού-Κριτήριο ποιοτικής Επιλογής	Δικαιολογητικό
		Επιμελητήριο)
		Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα που απαιτείται για την εκτέλεση του αντικειμένου της υπό ανάθεση σύμβασης.
2.2.5.α	("Ολικός") Ετήσιος κύκλος εργασιών Ο ("ολικός") ετήσιος κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα για τον αριθμό οικονομικών ετών που απαιτούνται βάσει της σχετικής προκήρυξης/γνώστοποίησης ή των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης	Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, των τριών (3) τελευταίων ετών στις περιπτώσεις όπου η δημοσίευσή τους είναι υποχρεωτική σύμφωνα με την περί εταιρειών νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας . Σε περίπτωση που σύμφωνα με την νομοθεσία ο οικονομικός φορέας δεν υποχρεούται σε
2.2.5.β	Μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών για τον αριθμό ετών που απαιτούνται βάσει της σχετικής Διακήρυξης	δημοσίευση ισολογισμού, τότε θα πρέπει να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση για τον κύκλο εργασιών συνοδευόμενη από τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.). Ομοίως σε περίπτωση που δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η δημοσίευση του ισολογισμού του τελευταίου οικονομικού έτους υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση συνοδευόμενη από τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.) για το έτος αυτό. Επιχειρήσεις που λειτουργούν ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση κατά νόμο ισολογισμών τριών ετών, υποβάλλουν τους ισολογισμούς που έχουν εκδοθεί και τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό (π.χ. δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δηλώσεις Φ.Π.Α. κ.λ.π.).
2.2.5.γ	Ειδικός μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών στον τομέα για τον αριθμό ετών που απαιτούνται βάσει της σχετικής διακήρυξης	Υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία θα δηλώνεται ο μέσος ειδικός ετήσιος κύκλος εργασιών των ετών που ζητούνται από τη διακήρυξη
2.2.5.δ	Ετήσιος ("ειδικός") κύκλος εργασιών Ο ετήσιος ("ειδικός") κύκλος εργασιών του οικονομικού φορέα στον επιχειρηματικό τομέα που καλύπτεται από τη σύμβαση και προσδιορίζεται στη σχετική Διακήρυξη για τον αριθμό οικονομικών ετών που απαιτούνται	

Αριθμός απόφασης: 525/2022

	Σύσταση οικονομικού φορέα ή έναρξη δραστηριότητας	Για οικονομικούς φορείς που έχουν λειτουργήσει χρονικό διάστημα μικρότερο από το ζητούμενο στη διακήρυξη: Υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία θα δηλώνεται η ημερομηνία ίδρυσης του οικονομικού φορέα ή που άρχισε της δραστηριότητες στο αντικείμενο
Αποδεικτικά μέσα-Προμήθειες (2.2.9.2)		
α/α	Λόγος αποκλεισμού-Κριτήριο ποιοτικής Επιλογής	Δικαιολογητικό
		της σύμβασης. Οι λοιπές δηλώσεις προσαρμόζονται ανάλογα με το χρονικό διάστημα λειτουργίας.
2.2.5.ε	Χρηματοοικονομικές αναλογίες (δείκτες)	Υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία θα δηλώνονται οι πραγματικές τιμές των απαιτούμενων αναλογιών (δεικτών) που ζητούνται
2.2.5.στ	Ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων	Ασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων.
2.2.5.ζ	Άλλες οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	

16. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Κατά συνέπεια η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Ομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

17. Επειδή, κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των κριτηρίων επιλογής των υποψηφίων πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής κάθε είδους άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής αυτών. Υπό αυτήν την έννοια, η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στις πιο πάνω διατάξεις, καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να τελούν σε σύνδεση και αναλογία προς το αντικείμενο της. Εν προκειμένω, για να διαπιστωθεί εάν τα κριτήρια είναι ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης,

Αριθμός απόφασης: 525/2022

θα πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση αξιολόγηση με γνώμονα την έκταση, τις απαιτήσεις της προς ανάθεση σύμβασης, καθώς και τον προϋπολογισμό της και όχι in abstracto (βλ. κατ' αναλογία Δ. Ράικο, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 410 επ.).

18. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί ότι τα προσόντα που σχετίζονται με την συμμετοχή των διαγωνιζομένων πρέπει να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και ανάλογα με το σκοπό της, αλλά και να είναι πρόσφορα να οδηγήσουν σε διακρίβωση της ικανότητας των υποψηφίων (βλ. ΣτΕ ΕπΑν 660/2002, 528/2002, 990/2003).

19. Επειδή λόγοι με τους οποίους ο προτιθέμενος να μετάσχει στο διαγωνισμό επιχειρεί, υπό την μορφή της κατά τρόπο γενικό αμφισβητήσεως της νομιμότητας συγκεκριμένων όρων της διακηρύξεως, να προσδιορίσει, κατά τις δικές του δυνατότητες και να καθορίσει, με βάση δικές του εκτιμήσεις, τα κριτήρια για την ανάδειξη του αναδόχου, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (βλ. ΕΑ ΣτΕ 307/2007).

20. Επειδή αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι η προμήθεια και τοποθέτηση σε λειτουργία συστήματος επεξεργασίας νερού με φίλτρανση, προκειμένου να απομακρύνονται οι υψηλές συγκεντρώσεις στο νερό ποσοτήτων σιδήρου, μαγγανίου και αμμωνίας με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος της ποιότητας του νερού στην κοινότητα ... του Δήμου ...

21. Επειδή εκ της παρ. 1 του άρθρου 75 συνάγεται ότι το κριτήριο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας αποτελεί ένα εκ των κριτηρίων που μπορεί να επιβληθεί από την αναθέτουσα ως απαίτηση συμμετοχής, πρέπει δε το εν λόγω κριτήριο να τίθεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι ο υποψήφιος διαθέτει την απαιτούμενη χρηματοοικονομική δυνατότητα για την εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης, ήτοι τη ζητούμενη εκ της διακήρυξης δυνατότητα που είναι ανάλογη του αντικειμένου της σύμβασης. Με άλλα λόγια, θα πρέπει κατά τη θέση του εν λόγω κριτηρίου επιλογής, η τιθέμενη απαίτηση, εκτός από πρόσφορη, να μην υπερβαίνει και το αναγκαίο μέτρο, καθόσον μία χρηματοοικονομική απαίτηση που θα έβαινε πέραν αυτού θα αντέκειτο στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και θα περιόριζε αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό.

22. Επειδή από το άρθρο 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016 συνάγεται ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα, προκειμένου να διαπιστώνουν την

Αριθμός απόφασης: 525/2022

ύπαρξη της αναγκαίας οικονομικής και χρηματοδοτικής ικανότητας για την εκτέλεση της σύμβασης του υποψήφιου αναδόχου, να απαιτούν αφενός έναν «ελάχιστο» ετήσιο κύκλο εργασιών και αφετέρου έναν «ελάχιστο» κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Ο ελάχιστος, όμως, αυτός κύκλος εργασιών, και στις δυο ως άνω περιπτώσεις, δεν μπορεί καταρχήν να υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Σε περίπτωση που η φύση του προκηρυσσόμενου έργου, των προκηρυσσόμενων υπηρεσιών ή των υπό προμήθεια αγαθών το επιβάλλει, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί «ελάχιστο» κύκλο εργασιών, υπερβαίνοντα ακόμη και το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, η δε αναγκαιότητα να ζητηθεί ένας κύκλος εργασιών αυτού του ύψους – πέραν του διπλασίου - πρέπει να αιτιολογείται με αναφορά των βασικών λόγων στη διακήρυξη ή στα έγγραφα της σύμβασης.

23. Επειδή στον όρο 2.2.5 της διακήρυξης προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς απαιτείται σωρευτικά να διαθέτουν επί ποινή αποκλεισμού α) μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019-2021) σε ποσοστό τριπλάσιο, ίσο ή και μεγαλύτερο από τριπλάσιο ($\geq$), του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ, β) μέσο ειδικό κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας (2019-2021) σε ποσοστό τουλάχιστον τριπλάσιο, ίσο ή μεγαλύτερο ($\geq$), του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ, ο οποίος πρέπει να αφορά σε συναφές αντικείμενο με τον προσφερόμενο εξοπλισμό. Υπάρχει δε στον ως άνω όρο της διακήρυξης ειδική πρόβλεψη προς διευκόλυνση της συμμετοχής των οικονομικών φορέων που δραστηριοποιούνται σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών διαχειριστικών χρήσεων. Σε αυτή την περίπτωση, και ανεξαρτήτως του χρόνου που δραστηριοποιείται ο οικονομικός φορέας, ο συνολικός μέσος ετήσιος γενικός και αντίστοιχα ο συνολικός μέσος ετήσιος ειδικός κύκλος εργασιών θα πρέπει και πάλι να είναι ίσος ή μεγαλύτερος ($\geq$) με το τριπλάσιο του συνολικού προϋπολογισμού χωρίς ΦΠΑ. Στο δε ΕΕΕΣ οι οικονομικοί φορείς δηλώνουν για τα ανωτέρω χρονικά διαστήματα αφενός τον ετήσιο γενικό κύκλο εργασιών και τον αντίστοιχο μέσο όρο και αφετέρου τον ετήσιο ειδικό κύκλο εργασιών και τον αντίστοιχο μέσο όρο. Τέλος, με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, προς απόδειξη του εν λόγω κριτηρίου επιλογής, ο ανάδοχος προσκομίζει αντίγραφο ή απόσπασμα των δημοσιευμένων οικονομικών ισολογισμών της επιχείρησης

Αριθμός απόφασης: 525/2022

των τριών τελευταίων οικονομικών χρήσεων πριν το έτος του διαγωνισμού και σε περίπτωση που η επιχείρηση λειτουργεί για χρόνο μικρότερο της τριετίας υποβάλλει δήλωση και τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό.

Με αυτά τα δεδομένα, όμως, το κριτήριο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του όρου 2.2.5 δεν εναρμονίζεται με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 75, περί θέσης κριτηρίων ανάλογων με το αντικείμενο της σύμβασης, και της παρ. 3 του άρθρου 75 για αιτιολογημένη υπέρβαση του διπλασίου του προϋπολογισμού της σύμβασης. Και τούτο διότι εκ της παρ. 1 του άρθρου 75 απαιτείται το τιθέμενο κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας να είναι σε κάθε περίπτωση ανάλογο και υπό αυτό το πρίσμα άλλωστε προβλέπεται και στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου ότι ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης. Ως εκ τούτου, πέραν του ορίου του διπλασίου, σύμφωνα και με τη ρητή διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 75 η εν λόγω υπέρβαση πρέπει να είναι «δεόντως αιτιολογημένη» και δεν αρκεί η αναφορά μόνο των λόγων αυτής της υπέρβασης. Η δε αιτιολόγηση πρέπει να διαθέτει το στοιχείο της ειδικότητας, υπό την έννοια ότι αιτιολογείται γιατί η θέση της απαίτησης πέραν του διπλασίου θα εξυπηρετήσει με τον προσφορότερο τρόπο τον σκοπό της σύμβασης και με βάση τα δεδομένα της σύμβασης στον παρόντα χρόνο. Ως εκ τούτου, δεν αιτιολογείται η θέση απαιτήσεων χρηματοοικονομικών πέραν του προβλεπόμενου ορίου στο νόμο, όταν δεν εδράζεται στην άμεση σύνδεση της τιθέμενης προϋπόθεσης με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή δεν εξηγεί με τους προβαλλόμενους με τις απόψεις της ισχυρισμούς γιατί δεν μπορεί να εκτελεσθεί η σύμβαση από προσφέροντα που καλύπτει το όριο που προβλέπεται στο νόμο, καθόσον δεν αναφέρεται ούτε σε ειδικότερες δυσκολίες του έργου που ήδη έχει αντιμετωπίσει κατά το παρελθόν – και άρα αποδεδειγμένα – θα προκύψουν με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας αν το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης ανατεθεί σε ανάδοχο με μικρότερο κύκλο εργασιών, ούτε σε ιδιαίτερες συνθήκες που ήδη πλαισιώνουν τη συγκεκριμένη σύμβαση, από τις οποίες να τεκμαίρεται ότι θα χρειαστεί άνευ ετέρου ανάδοχος με μεγαλύτερο από το οριζόμενο στο νόμο όριο κύκλου εργασιών. Ως εκ τούτου, αν και καταρχήν είναι επιτρεπτό στην αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 525/2022

αρχή να θέσει ελευθέρως, ως κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, το ύψος του ετήσιου κύκλου εργασιών, γενικού και ειδικού, δεν προκύπτει εντέλει ούτε από τη διακήρυξη ούτε από τις απόψεις της αναθέτουσας ότι η απαίτηση του όρου 2.2.5. – που αναπόδραστα περιορίζει τον κύκλο των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων αφού απευθύνεται μόνο σε φορείς που έχουν τον τριπλάσιο κύκλο εργασιών – ότι ο περιορισμός αυτός είναι ο αναγκαίος και ότι δεν είναι δυσανάλογος προς το αντικείμενο της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, όμως, δεν είναι δεόντως αιτιολογημένος καθόσον δεν τεκμηριώνεται, όπως απαιτείται εκ του νόμου, με συγκεκριμένα στοιχεία που εδράζονται σε πραγματικά δεδομένα τα οποία έχουν αξιολογηθεί από την αναθέτουσα ότι τίθεται σε κίνδυνο, σε παρόντα χρόνο, η εκτέλεση της προμήθειας αν δοθεί σε ανάδοχο με μικρότερο κύκλο εργασιών. Ως εκ τούτου, ο de facto αποκλεισμός των οικονομικών φορέων με μικρότερο ετήσιο κύκλο εργασιών από τον ζητούμενο δεν συνιστά εύλογο περιορισμό, διότι δεν υπαγορεύεται ούτε από το καθαυτό αντικείμενο της σύμβασης, ούτε από τις συνθήκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης προμήθειας ή έστω προηγηθείσας προμήθειας. Ενόψει των ανωτέρω, τυγχάνει βάσιμος ο σχετικός λόγος που προβάλλεται από τον προσφεύγοντα, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της αναθέτουσας. Ως εκ τούτου, αλυσιτελώς επικαλείται η αναθέτουσα ότι ο προσφεύγων έχει τη δυνατότητα να μετάσχει στο διαγωνισμό επικαλούμενος τη δάνεια ικανότητα άλλου φορέα, προκειμένου να καλύψει την επίμαχη απαίτηση του όρου 2.2.5, διότι η δυνατότητα αυτή δεν αναιρεί τη βλάβη που προκαλείται σε οικονομικούς φορείς από τον περιορισμό που βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου. Επιπλέον, αβασίμως αλλά και αορίστως επικαλείται η αναθέτουσα ότι το κριτήριο επιλογής του όρου 2.2.5 παρέχει ένδειξη για την οικονομική φερεγγυότητα και την επάρκεια του ενδιαφερομένου, καθόσον δεν αναφέρει ουδέν περί του γιατί ένας οικονομικός φορέας με μικρότερο (από τον τριπλάσιο) ετήσιο κύκλο εργασιών δεν παρέχει ένδειξη για την οικονομική φερεγγυότητα να αναλάβει και να εκτελέσει επιτυχώς τη συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση. Και ναι μεν βασίμως υποστηρίζεται με τις απόψεις ότι εκ του άρθρου 75 παρ. 3 του ν. 4412/2016 η αναθέτουσα έχει τη δυνατότητα να επιλέγει τα στοιχεία που κρίνει πρόσφορα για την εξασφάλιση του ελάχιστου επιθυμητού επιπέδου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Ωστόσο η προσφορότητα του κριτηρίου και

Αριθμός απόφασης: 525/2022

μόνο δεν αρκεί όταν δεν αιτιολογείται και η αναγκαιότητά του, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω από την επισκόπηση της διακήρυξης και των τευχών και τη συμπληρωματική αιτιολογία που θέτει η αναθέτουσα με τις απόψεις της. Επιπλέον δε, η επίκληση του επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος δεν γίνεται εν προκειμένω με ειδικό και συγκεκριμένο τρόπο από την αναθέτουσα, καθόσον δεν αναφέρεται ούτε ποιος κίνδυνος εγκυμονεί από την ανάθεση της σύμβασης σε οικονομικό φορέα με μικρότερο κύκλο εργασιών ούτε με βάση ποια πραγματικά δεδομένα ο κίνδυνος αυτός συνάγεται. Εξάλλου, αφενός δεν μπορεί να προεξοφληθεί ότι η εκτέλεση της σύμβασης εξασφαλίζεται μόνο με την ανάθεσή της σε οικονομικό φορέα με τριπλάσιο κύκλο εργασιών αφετέρου δεν αναφέρεται πως βλάπτεται το δημόσιο συμφέρον ούτε αν πιθανολογείται η βλάβη του δημοσίου συμφέροντος από τη συμμετοχή οικονομικών φορέων με μικρότερο κύκλο εργασιών και, έτσι, η όποια αναφορά στο «επιτακτικό δημόσιο συμφέρον» γίνεται αορίστως καθόσον δεν εδράζεται σε δεδομένα του παρόντος και της σύμβασης αλλά στην υποθετική εκδοχή της μη εκτέλεσης της σύμβασης, ενώ δεν αναφέρονται καν ποια είναι τα απρόοπτα οικονομικής φύσης, που μπορεί να ανακύψουν και στα οποία δεν θα μπορούσε να ανταποκριθεί ένας οικονομικός φορέας με μικρότερο κύκλο εργασιών. Επίσης, για τους ίδιους ως άνω λόγους χωρίς αιτιολογία προβάλλεται ότι η πρόβλεψη υψηλότερων ελάχιστων απαιτήσεων χρηματοοικονομικής επάρκειας υπαγορεύθηκε αφενός από την ανάγκη ολοκλήρωσης της σύμβασης εντός των προβλεπομένων προθεσμιών, ώστε να μην απενταχθεί από το πρόγραμμα χρηματοδότησης (έως 31.12.2022) και αφετέρου από το ό,τι η σύμβαση επηρεάζει άμεσα την υδροδότηση των Κοινοτήτων Λευκοχωρίου και Ρουπακίου, που είναι προγραμματισμένη να εκτελεστεί μέχρι το 2023 και προϋποθέτει την ολοκλήρωση της παρούσας σύμβασης. Και τούτο διότι δεν συνδέεται αιτιωδώς ο τριπλάσιος ετήσιος κύκλος εργασιών του αναδόχου οικονομικού φορέα με την υλοποίηση του έργου πριν την υδροδότηση των κοινοτήτων Λευκοχωρίου και Ρουπακίου, ενώ δεν προβάλλεται γιατί προεξοφλείται ότι ένας οικονομικός φορέας με διπλάσιο κύκλο εργασιών δεν πρόκειται να τηρήσει τις προθεσμίες που προβλέπονται από τη σύμβαση. Αορίστως, τέλος, προβάλλεται ότι ο αναδειχθησόμενος ανάδοχος, που θα πληροί το κριτήριο 2.2.5, θα προσφέρει εγγυήσεις άρτιας τεχνικά και ασφαλούς εκτέλεσης της

Αριθμός απόφασης: 525/2022

απαιτητικής αυτής σύμβασης, χωρίς καθυστερήσεις λόγω αστοχιών ή λόγω αδυναμίας προσήκουσας ανταπόκρισης στις τεχνικές απαιτήσεις της σύμβασης ήτοι εγγυήσεις, κατά τον προβαλλόμενο ισχυρισμό, που δεν θα μπορούσαν να παρέχουν εργολήπτες μικρότερης οικονομικής ευρωστίας. Και τούτο διότι οι εν λόγω ισχυρισμοί αφορούν στην τεχνική ικανότητα του αναδόχου και δεν αφορούν στο κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, σε κάθε δε περίπτωση δεν τεκμηριώνονται οι απαιτήσεις της σύμβασης που δεν θα μπορούσε να καλύψει ένας οικονομικός φορέας με ετήσιο κύκλο εργασιών, γενικό και ειδικό, μικρότερο του ζητούμενου εκ του όρου 2.2.5..

24. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής του, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι: «*Εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο 2.3.1 της Προκήρυξης, κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη Προσφορά: βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων αξιολόγησης:*

ΟΜΑΔΑ Α : ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Συντελεστής Βαρύτητας Ομάδας Α στο σύνολο : 60%)		
ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ (σ)
K1	Συμφωνία προσφοράς με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές της μελέτης, τεχνική αρτιότητα στο σχεδιασμό και λειτουργικότητα εξοπλισμού, τεχνικά χαρακτηριστικά, ποιότητα κατασκευής εγκατεστημένων διατάξεων και υλικών, τεκμηρίωση διαστασιολόγησης διατάξεων (αντλίες, φίλτρα, ποιότητα και χαρακτηριστικά αυτοματισμού, αριθμός ενδείξεων, παραμετροποίηση, μνήμες). Δοκιμαστική λειτουργία	20%
K2	Σχεδιασμός μονάδας (ταχύτητα ροής στα πολυστρωματικά φίλτρα, πίεση λειτουργίας, ευελιξία συνθηκών λειτουργίας)	15%
K3	Καταναλισκόμενη ενέργεια, Κόστος παραγόμενου νερού	15%
K4	Εργονομία εξοπλισμού και ευκολία εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης (πρόσβαση σε αντλίες, εγκατάσταση ενδεικτικών οργάνων στον κεντρικό πίνακα, ευκολία συμπλήρωσης υλικών σε φίλτρα κλπ.)	10%
ΣΥΝΟΛΟ Β1 60%		
ΟΜΑΔΑ Β : ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ (Συντελεστής Βαρύτητας Ομάδας Β στο σύνολο : 40%)		
ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ (σ)

Αριθμός απόφασης: 525/2022

K5	Χρόνος Παράδοσης	15%
K6	Εξυπηρέτηση (service) ανταλλακτικά μετά την πώληση	5%
K7	Εγγύηση καλής λειτουργίας (Διάρκεια εγγύησης παροχής)	10%
K8	Εκπαίδευση του προσωπικού, μεταφορά τεχνογνωσίας και τεχνολογίας, επίδειξη λειτουργίας και συντήρησης του εξοπλισμού	10%
ΣΥΝΟΛΟ B2 40%		

Με τέτοιο περιεχόμενο, καταρχάς, τα παραπάνω κριτήρια κάθε άλλο παρά σαφώς και ορισμένως διατυπώμενα μπορούν να θεωρηθούν, καθώς προκαλούν πλήρη σύγχυση σε όλους τους Διαγωνιζόμενους, οι οποίοι (όση ερμηνευτική δεινότητα και αν διαθέτουν) αδυνατούν προφανώς να αντιληφθούν, βάσει ποιων ειδικότερων στοιχείων θα αξιολογήσει η Επιτροπή Διαγωνισμού τις αόριστες αξιολογικές έννοιες της «πληρότητας» μίας Προσφοράς (υποκριτήριο K1), ή της «συμφωνίας της με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης», ώστε να μπορεί να γίνει αντιληπτό τόσο από τους ίδιους τους υποψηφίους, όσο και, ενδεχομένως, από τον ακυρωτικό Δικαστή, εάν οι (θετικές ή αρνητικές) διαπιστώσεις της Επιτροπής Διαγωνισμού, αναφορικά με τις αξιολογηθείσες προσφορές, βρίσκονται εντός του κανονιστικού πλαισίου του Διαγωνισμού.

Ομοίως, άδηλο παραμένει ποια στοιχεία των Προσφορών θα ληφθούν υπόψη από την Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση της «λειτουργικότητας» και «αποτελεσματικότητάς», «εργονομίας, ευελιξίας και ευκολίας στη χρήση» των μονάδων, καθώς και της «επιτυχούς λειτουργίας για μακρό χρονικό διάστημα» (και μάλιστα χωρίς να διευκρινίζεται ποιο χρονικό διάστημα θεωρείται «μακρό»). Τέλος, ναι μεν καθίσταται σαφές ότι λαμβάνεται υπόψη και αξιολογείται θετικώς (με συντελεστή 10%) η «εγγύηση καλής λειτουργίας», πλην όμως δεν διευκρινίζεται εάν αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα απλώς και μόνο η ύπαρξη τιαούτης εγγυητικής ευθύνης του Διαγωνιζομένου, ή εάν, περαιτέρω, προσμετράται υπέρ της Προσφοράς του και το μέγεθος του χρόνου στον οποίο αυτή εκτείνεται. Ενόψει της παραπάνω ασάφειας, αοριστίας και νοηματικής επικάλυψης, λοιπόν, τα προρρηθέντα υποκριτήρια K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7 & K8 έτσι όπως διατυπώνονται στην Διακήρυξη, καθιστούν αυτή, άνευ ετέρου, ακυρωτέα, μη εφαρμοστέας διάφορης και δη

Αριθμός απόφασης: 525/2022

ηπιότερης (πλην της ακύρωσης) λύσης και δη τυχόν «διευκρινιστικής» αποκατάστασης των ως άνω πλημμελειών τους, δι' απλής αποστολής στους Διαγωνιζόμενους νεώτερου εγγράφου της Αναθέτουσας Αρχής, κατά τη διαδικασία του άρθρου 2.1.3 της Προκήρυξης. Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι η διοικητική Αρχή δεν μπορεί (και μάλιστα υπό το πρόσχημα της «διόρθωσης» ή «διευκρίνισης») να μεταβάλει εκ των υστέρων το περιεχόμενο μίας πράξης, διότι η δημιουργία νέου στοιχείου στην πράξη θα συνιστούσε τροποποίησή της, δηλαδή νέα πράξη, η έκδοση της οποίας πρέπει να νίνει με την (ίδια) νόμιμη διαδικασία (Α. Τάχος: «Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο», έκδ. 1996, σελ. 444 με παραπομπή στις ΣτΕ 1136/1992, 3655/1987, 4602/1986, Ε. Σπηλιωτόπουλος: «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Ι», έκδ. 2007, αριθμ. 162, με παραπομπή στην ΣτΕ 1317/1991)».

25. Επειδή η αναθέτουσα, με τις απόψεις της, επικαλούμενη τον όρο 2.3.2 της διακήρυξης υποστήριξε ότι «τα κριτήρια ανάθεσης είναι σαφώς και ορισμένως διατυπωμένα, καθώς δεν προκαλούν σύγχυση στους Διαγωνιζόμενους, οι αξιολογικές έννοιες της «πληρότητας» μίας Προσφοράς (υποκριτήριο Κ1), ή της «συμφωνίας της με τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης», γίνονται εύκολα αντιληπτές από τους υποψηφίους».

26. Επειδή στον όρο 2.3.2. της διακήρυξης προβλέπονται τα εξής: «2.3.2. Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων. Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο:

$$U = \sigma_1\chi K_1 + \sigma_2\chi K_2 + \dots + \sigma_n\chi K_n$$

Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν / παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς. Πλέον συμφέρουσα

Αριθμός απόφασης: 525/2022

από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της προσφερθείσας τιμής προς τη συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς (ήτοι αυτή στην οποία το Λ είναι ο μικρότερος αριθμός), σύμφωνα με τον τύπο που ακολουθεί.

$$\Lambda = \frac{\text{Προσφερθείσα τιμή}}{\text{Συνολική βαθμολογία τεχνικής προσφοράς}}$$

Προσωρινός ανάδοχος θα αναδειχθεί ο οικονομικός φορέας που θα προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση τη βέλτιστη σχέση κόστους - ποιότητας, εφόσον κριθεί ότι η προσφορά του πληροί τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης και της μελέτης από την Επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού».

27. Επειδή κατά τον όρο 2.3.2. της διακήρυξης η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου κυμαίνεται από 100 βαθμούς - όταν ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών - μέχρι 120 βαθμούς - όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Προβλέπεται δε ειδικός τύπος για τη συνολική βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς. Κριτήρια που βαθμολογούνται με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς - λόγω του ό,τι δεν καλύπτουν ή παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές - συνεπάγονται την απόρριψη της προσφοράς. Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η αναθέτουσα αρχή έχει εκ της διακήρυξης τη δυνατότητα να βαθμολογήσει κάθε προσφορά αξιολογώντας την τόσο αυτοτελώς - για να διαπιστώσει αν πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές - όσο και συγκριτικά με τις άλλες προσφορές, προκειμένου κατά την ειδικότερη τεχνική κρίση της να διαπιστώσει αν υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις του εκάστοτε κριτηρίου, τόσο αυτοτελώς όσο και σε σχέση με τις υπόλοιπες προσφορές και αν, εντέλει, πληροί το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης, ήτοι αν παρέχει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής.

28. Επειδή ο συγκεκριμένος λόγος προβάλλεται προεχόντως αορίστως. Και τούτο διότι δεν προβάλλονται συγκεκριμένες αιτιάσεις περί της αοριστίας των εν λόγω κριτηρίων, ήτοι ουδόλως αναφέρεται πως θα έπρεπε να είναι διατυπωμένα τα εν λόγω κριτήρια για να είναι σαφή και ορισμένα. Ειδικότερα δε, οι όροι «πληρότητα» και «συμφωνία με τις απαιτήσεις των

Αριθμός απόφασης: 525/2022

τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης», που επικαλείται ο προσφεύγων, είναι σαφείς και ορισμένοι, ενόψει, άλλωστε, του ό,τι ούτε προβάλλεται ούτε προκύπτει από την έννοια των ίδιων των όρων «πληρότητα» και «συμφωνία» ότι οι εν λόγω όροι είναι δεκτικοί περαιτέρω εξειδίκευσης. Ομοίως δε σαφείς παρίστανται οι όροι «λειτουργικότητα», «αποτελεσματικότητα», «εργονομία», «ευελιξία», «ευκολία στη χρήση», «επιτυχής λειτουργία για μακρό χρονικό διάστημα» και «εγγύηση καλής λειτουργίας», απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος ως αόριστων. Και τούτο διότι, και πάλι δεν εξειδικεύεται με τον συγκεκριμένο λόγο πώς θα μπορούσαν να είχαν τεθεί οι συγκεκριμένοι όροι για να επιτευχθεί μεγαλύτερη σαφήνεια στη διατύπωσή τους, δεδομένου άλλωστε ότι οι όροι εργονομία ευελιξία και ευκολία εμπεριέχουν το στοιχείο της σύγκρισης καθόσον κάτι είναι ή όχι «εργονομικό», «ευέλικτο» και «εύκολο» σε σχέση με κάτι άλλο - που είναι «μη εργονομικό», «δυσκίνητο» ή «δύσκολο» αντίστοιχα. Ειδικότερα δε, ο όρος «εγγύηση καλής λειτουργίας» που επισημαίνει ο προσφεύγων δεν παρίσταται ασαφής κατά το μέτρο που δεν ορίζεται συγκεκριμένη χρονική διάρκεια. Και τούτο διότι, παρά του ό,τι δεν αναφέρεται συγκεκριμένη διάρκεια της εγγύησης, εντούτοις αναφέρεται ότι το εν λόγω κριτήριο θα βαθμολογηθεί (με 10%), αφού αξιολογηθούν τόσο η διάρκεια της εγγύησης όσο και οι παροχές της εγγύησης. Καθίσταται δε περαιτέρω σαφές ότι η διάρκεια της εγγύησης και οι παροχές θα βαθμολογηθούν συγκριτικά αφού ληφθούν υπόψη και οι υπόλοιπες προσφορές, δεδομένου, άλλωστε, ότι το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης είναι η βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής, κριτήριο που προϋποθέτει τη συγκριτική αξιολόγηση για τη διαπίστωση της εν λόγω «βέλτιστης σχέσης».

29. Επειδή ο προσφεύγων, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής του, υποστηρίζει τα εξής: *«Εν προκειμένω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2.2.6 περ. α' της Διακήρυξης, που αφορά την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας των Διαγωνιζομένων, προβλέπονται τα εξής: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού : [1] κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ετών, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον δυο (2) συμβάσεις προμηθειών του συγκεκριμένου τύπου με αυτό της εν λόγω σύμβασης. Συγκεκριμένα: Α) Εμπειρία σε έργα*

Αριθμός απόφασης: 525/2022

επεξεργασίας νερού. Ο προσφέρων πρέπει να έχει ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ κατά την τελευταία τριετία προ του έτους διενέργειας του διαγωνισμού (25/01/2019-2020-2021) κατασκευάσει, πλήρως εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία τουλάχιστον δυο (2) Μονάδες φίλτρανσης / απομάκρυνσης βαρέων μετάλλων Σιδήρου, Μαγγανίου & αμμωνίας με τη μέθοδο της οξειδωσης με χρήση υποχλωριώδους Νατρίου και κατακράτησης σε ειδικό καταλυτικό υλικό διαρκώς ενεργοποιούμενο για παραγωγή πόσιμου νερού (κατά την κείμενη Νομοθεσία), δυναμικότητας έκαστη τουλάχιστον 3.600ω3/ημέρα...». Πλην όμως στο Τεύχος της Διακήρυξης και στο Παράρτημα III - Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών αναφέρεται ναί μεν ότι επιλέχθηκε η μέθοδο της οξειδωσης και επιλεκτικής φίλτρανσης ως μέθοδος επεξεργασίας (σελ. 65 Διακήρυξης παρ. 7.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ) πουθενά δεν αναφέρεται η κατακράτηση σε ειδικό καταλυτικό υλικό διαρκώς ενεργοποιούμενο για παραγωγή πόσιμου νερού. Συνεπώς, ο σχετικός λόγος προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος και να ακυρωθούν οι ως άνω όροι της διακήρυξης παρ. 2.2.6».

30. Επειδή στο άρθρο 75 του ν. 4412/2016 προβλέπονται τα εξής: «4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει τις απαιτούμενες επαγγελματικές ικανότητες εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους..

Αριθμός απόφασης: 525/2022

31. Επειδή στον όρο 2.2.6 της διακήρυξης αναφέρονται τα εξής: «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται επί ποινή αποκλεισμού: [I] κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον δύο (2) συμβάσεις προμηθειών του συγκεκριμένου τύπου με αυτό της εν λόγω σύμβασης. Συγκεκριμένα: α) Εμπειρία σε έργα επεξεργασίας νερού. Ο προσφέρων πρέπει να έχει ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ κατά την τελευταία τριετία προ του έτους διενέργειας του διαγωνισμού (25/01/2019-2020-2021) κατασκευάσει, πλήρως εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία τουλάχιστον δύο (2) Μονάδες φίλτρανσης / απομάκρυνσης βαρέων μετάλλων Σιδήρου, Μαγγανίου & αμμωνίας, με τη μέθοδο της οξειδωσης με χρήση υποχλωριώδους Νατρίου και κατακράτηση σε ειδικό καταλυτικό υλικό διαρκώς ενεργοποιούμενο, για παραγωγή πόσιμου νερού (κατά την κείμενη Νομοθεσία), δυναμικότητας εκάστη τουλάχιστον 3.600 m³/ημέρα.

32. Επειδή στο Παράρτημα III – Τεύχος Τεχνικών Προδιαγραφών και συγκεκριμένα στη σελίδα 65 της διακήρυξης που επικαλείται και ο προσφεύγων προβλέπονται τα εξής: «7. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες ύδρευσης του Δημοτικού Διαμερίσματος υποχρεώνουν στην αξιοποίηση όλων των γεωτρήσεων, ακόμη και αυτών που εμφανίζουν ακαταλληλότητα από άποψη κυρίως Μαγγανίου, Σιδήρου & αμμωνίας. Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας του νερού θα τροφοδοτούνται με αντλητικό συγκρότημα από Δεξαμενή εξισορρόπησης και θα το παραδίδουν στην υπάρχουσα Δεξαμενή αποθήκευσης (Δεξαμενή Υδατόπυργου). Οι αιχμές ζήτησης θα εξασφαλίζονται από την δεξαμενή αποθήκευσης (Δεξαμενή Υδατόπυργου).

7.1 ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η προβλεπόμενη θέση των εγκαταστάσεων θα είναι στο χώρο που βρίσκεται ο υδατόπυργος .....

7.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λαμβανομένων υπόψιν των απαιτούμενων μεγεθών, του κόστους λειτουργίας και μειωμένης επίβλεψης και της ανάγκης επεξεργασίας νερού με τις

Αριθμός απόφασης: 525/2022

περιεκτικότητες σιδήρου μαγγανίου και αμμωνίας που παρουσιάζει, επιλέγουμε τη μέθοδο της ΟΞΕΙΔΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΚΤΙΚΗΣ ΦΙΛΤΡΑΝΣΗΣ.

Η προτεινόμενη μέθοδος βασίζεται επί παγκοσμίως εφαρμοσμένης και παραδεκτής τεχνολογίας και περιλαμβάνει κατά σειρά τις ακόλουθες διεργασίες:

α) Υδροληψία νερού γεωτρήσεων

- Άντληση από υφιστάμενες γεωτρήσεις εντός δημοτικού οικοπέδου.
- Αποθήκευση σε υφιστάμενη δεξαμενή του δήμου.

β) Επεξεργασία νερού

- Προώθηση με αντλίες του προς επεξεργασία νερού στη μονάδα (αντλίες τροφοδοσίας).
- Δοσομέτρηση διαλύματος υποχλωριώδους νατρίου.
- Φίλτραση με πολυστρωματικά φίλτρα άμμου.
- Μέτρηση ελεύθερου χλωρίου.
- Μέτρηση pH.

γ) Αποθήκευση

- Αποθήκευση επεξεργασμένου πόσιμου νερού στην υφιστάμενη δεξαμενή (υδατόπυργος).

Με τη μέθοδο αυτή χρησιμοποιούνται μειωμένες ποσότητες χημικών μέσων και απαιτείται ελάχιστος χώρος εγκαταστάσεων.

Το χλώριο που θα προστεθεί πριν τα φίλτρα θα πρέπει να είναι αρκετό για την σωστή χλωρίωση και απολύμανση του νερού, ώστε να υπάρχει η απαιτούμενη υπολειμματική συγκέντρωση χλωρίου και να γίνεται ασφαλής διάθεση στο δίκτυο».

33. Επειδή η αναθέτουσα με τις απόψεις της υποστηρίζει τα εξής: «Ο Δήμος ... για ένα τόσο λεπτό ζήτημα όπως η δημόσια υγιεινή των Δημοτών του καθώς και του μεγάλου αριθμού τουριστών επισκεπτών στην περιοχή που θα εγκατασταθεί η εν λόγω μονάδα αποσιδήρωσης και η πρόσβαση αυτών σε ασφαλές πόσιμο νερό, έκρινε απαραίτητο ο οικονομικός φορέας να έχει ανάλογη εμπειρία, με την ευθύνη που αναλογεί, και να αποκλείονται από τη διαγωνιστική διαδικασία οικονομικοί φορείς χωρίς την απαραίτητη εμπειρία που θα έθεταν σε κίνδυνο την άρτια εκτέλεση της προμήθειας. Το ζητούμενο σε μονάδες επεξεργασίας νερού (φίλτρασης) δυναμικότητας 3.600 m³/ημέρα, όπως έχει αναφερθεί κρίνεται απαραίτητο για την διασφάλιση της

Αριθμός απόφασης: 525/2022

απαιτούμενης εμπειρίας για την εκτέλεση της υπό ανάθεσης προμήθειας. Τέλος, η ζητούμενη δυναμικότητα 3.600 m³/ημέρα για τις δύο παραδοτέες μονάδες (σύνολο 7.200 m³/ ημέρα) είναι το διπλάσιο από οποίο προβλέπεται από τον Ν.4412/2016, άρθρο 75 παρ. 1,3 και 4».

34. Επειδή όπως προκύπτει από το άρθρο 75 παρ. 1, μεταξύ των κριτηρίων επιλογής, είναι και η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Η αναθέτουσα αρχή οφείλει να περιορίζει τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες που θέτει στη διακήρυξη σε εκείνες μόνο που απαιτούνται για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, ήτοι που είναι σχετικές, αναγκαίες και ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. Ως εκ τούτου, απαιτήσεις τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που δεν είναι σχετικές ή είναι δυσανάλογες ή μη αναγκαίες για την εκτέλεση της σύμβασης μη νομίμως τίθενται στη διακήρυξη. Περαιτέρω, στην παρ. 4 του άρθρου 75 προβλέπεται ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί αφενός να επιβάλλει απαιτήσεις που εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας και αφετέρου μπορεί να απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις, χωρίς να τίθεται στο νόμο ειδικότερο ελάχιστο όριο συμβάσεων που θα πρέπει να προσκομίσουν. Εξάλλου, στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης σύμβασης προμηθειών που προϋποθέτει εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης - όπως εν προκειμένω - η επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων να εκτελέσουν την εγκατάσταση μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους.

35. Επειδή με τον προβαλλόμενο λόγο ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η απαίτηση εκ του όρου 2.2.6 της διακήρυξης να έχει ο προσφέρων επί ποινή αποκλεισμού κατά την τελευταία τριετία κατασκευάσει και πλήρως εγκαταστήσει και θέσει σε λειτουργία δύο μονάδες φίλτρανσης και απομάκρυνσης βαρέων μετάλλων, με τη μέθοδο της οξειδωσης με χρήση υποχλωριώδους Νατρίου και κατακράτηση σε ειδικό καταλυτικό υλικό διαρκώς ενεργοποιούμενο, για παραγωγή πόσιμου νερού (κατά την κείμενη Νομοθεσία), δυναμικότητας εκάστη τουλάχιστον 3.600 m³/ημέρα μη νομίμως ζητείται καθόσον στις τεχνικές προδιαγραφές δεν αναφέρεται «η κατακράτηση

Αριθμός απόφασης: 525/2022

σε ειδικό καταλυτικό διαρκώς ενεργοποιούμενο για παραγωγή πόσιμου νερού. Ενόψει των ανωτέρω αναφερθέντων, όμως, στην προηγούμενη σκέψη, τυγχάνει αβάσιμος ο σχετικός λόγος, διότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να θέτει στη διακήρυξη απαιτήσεις για να εξακριβώσει την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων, οι οποίες είναι σχετικές με το ζητούμενο εκ της διακήρυξης αντικείμενο και δεν είναι δυσανάλογες προς την εμπειρία που θέλει να εξακριβώσει ότι διαθέτουν οι προσφέροντες. Ως εκ τούτου, ο σχετικός ισχυρισμός δεν είναι βάσιμος, προβάλλεται δε και αορίστως διότι δεν προσδιορίζεται και δεν προβάλλεται η έλλειψη συνάφειας μεταξύ της ζητούμενης εμπειρίας και των τεχνικών προδιαγραφών.

36. Επειδή γίνεται δεκτή η εισήγηση στο σύνολό της.

37. Επειδή πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή.

38. Επειδή πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέβαλε ο προσφεύγων.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη σύμφωνα με το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18 Μαρτίου 2022 και εκδόθηκε στις 7 Απριλίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ